

Dama

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki hoče zlasti pege odstraniti ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in obdržati, umiva se edino z **„Steckenpferd“ lili-nim mlečnim milom** (znamka „Steckenpferd“) od **Bergmann & Co. Tetschen a. F.** Kos za 20 h se dobi v vseh apotekah, drožerijah in trgovinah s parfumom itd.

391

Iz Amerike.

(Izvirni dopis.)

Seattle Wash., julija 1911.

Namenil sem se še enkrat oglasiti v našem listu „Štajercu“ ter nekoliko opisati cenjenim čitateljem ameriški „dirindaj.“

Od 17. do 23. julija praznovali so tukajšni kšeftmani 5 zlatih dnevoj, takozvani „Golden Potlach“; bili so v resnici zlati dnevi za tukajšne graftarje, če se pomisli, da je 300.000 tujcev obiskalo v teh dnevih mesto Seattle.

Pred 14. leti na 17. julija priplul je prvi parnik „Portland“ iz Klondike Alaski v Seattle, na tistem parniku se je pripeljalo 68 srečolovcev; prinesli so denarja najmanj za K 15.000 in največ za 500.000 K zlata, skupno za K 2.500.000.

Takrat je mesto Seattle štel le 60.000 prebivalcev in danes, to je v 14 letih, je narastlo število na čez 300.000. To je tako rapiden naraščaj, da malokje v Ameriki.

Ali tukajšne graftarje vragovo jezi, da se zlato iz Alaske ne bo v nadalje v Seattle dovažalo, ampak direktno v „mint haus“ v St. Francisco.

„Kšeft je kšeft“, kadar se gre za sveti profit ameriških grabežev. Z vso silo so se temu sklepu upirali. Izdajali so rezolucije, prirejali protestne shode. Končno so prišli do zaključka, da praznujejo kar najslajnejše 14 letnico in dajo priložnost pokazati ljudstvu „The beautiful City of Seattle“ (krasoto mesta Seattle), ki ga je edino Alaski postavila na bogato trgovsko stališče. Izvolili so si nekega „trampa“ za kralja, baje onega, ki je izmed 68 največ zлата prinesel po imenu „Edgar D' Oro“ in neko še mokro dekle „Daphne Polard“ za kraljico.

Dne 18. julija ob 2. uri popoldne priplul je omenjeni parnik, na katerem sta se vozila kralj in kraljica v spremstvu 16 bojnih ladij. Črni oblaki dima zavili so celo okolico, da je bilo kakor bi se jel vlegati mrak na zemljo, ko so grozne pošasti polagoma plule ena tik poleg druge v tukajšno luk. Zavzeli so ves prostor od ene do druge strani suhe zemlje. Pogled je bil naravnost grozen, če si se jel predstavljati, da bi (drugače mrtve) pošasti v slučaju odprle svoja pogubonosna žrela in jele bljuvati ogenj na mesto. Spremljalo jih je še 36 večjih in malih parnikov. Ko se je vsidral parobrod „Portland“ in se izkrcavala našemljena kraljevska dvojica, zabučale so iz vseh parnikov parne piščali; bilo je, kakor da bi se jel svet podirati; ljudstvo pa vse pijano divjega veselja. Čemu-le?

Iz „Grand Trunk Pacific“-pomola se je peljala kraljevska dvojica v spremstvu kozakov na „Grand Stand“ pripravljen prostor, kjer se je vršilo slovesno kronanje „Kralja zlata“.

Na ta dan je dospelo 86.000 tujcev v Seattle; niti na dan otvorjenja razstave ni bilo take gnječe, kakor na ta dan.

Graftarija pa tudi da je ni bilo para; nikjer ti ni bil pogled prost, celo na najvišjih strehah je bila vstopnina K 2. . .

To je najnovejša metoda tukajšnih kšeftmanov. Z velikim bobnom so res občno maso 300.000 tujcev privabili, da so prišli v Seattle zijala prodajati; dobro vedo, čimveč hrupa in neumnosti, temboljša kupčija.

V Ameriki imenujemo take in enake slavnosti le navadno bedarijo, ker delavstvu ne koristi ničesar; naobratno le škoduje.

Koristi le posameznim grabežem, ki pazijo na priložnost, da na veseli način delavcu denar iz žepa ropajo. 375.000 K, beri tristopetinsedemdeset tisoč kron je veljala ta poulična maskarada; 300 družin bi se lahko pri vas skozi celo leto dostojno preživelo. Tukaj pa je šla ta ogromna svota le v zrak za ometalne ognje in za olepšavo mesta.

150 oseb je bilo vpisanih skozi tri tedne za olepšavo mesta. Mesto je bilo vse zavito v belorumeni zastave, kar je pomenjalo pet zlatih dni v tednu. Kdo pa je plačal to ogromno svoto? Mar oni, ki so imeli velike dohodke od tega? Ne!! Nezavedni delavci so vso to svoto plačali. Izdali so neke vrste pozlačenih gumb v obliki srednjega „nugetsa“ brez vsake vrednosti in so jih prodajali po 1.⁰⁰ komad. Za prodajo so postavili najlepša ter sladko vabljiva dekleta. Marsikateri je kupil vsled prijaznega nasmeha, drugi pa vsled nadležnosti.

Tako so iz vlnudnosti iztisnili iz delavskih vrst nezavedne mase svoto 375.000 K.

Naj si nekoliko dovolim opisati sprevedov ki so se vršili dnevno po mestnih ulicah. Umetno dekoriranih voz je bilo 67.

Pravo mojstersko delo je bil voz, ki je predstavljal Seattle iz leta 1862 kot malo naselbino in leta 1910 metropolo nebotičnikov.

Najlepši so se izkazali med vsemi narodi Japonci. Le dekoracije štirih japonskih voz so veljale 10.000 K. Vsakega voza ne morem na drobno opisavati, kajti vsaki voz je predstavljal drugi predmet; tudi bi mi vzelo celo knjigo prostora.

Največje zanimanje med gledalci je vzbujal velikanski zmajev spreved. Kitajec je človek, ki ne izpremeni svojega običaja, pa naj biva med divjaki ali pa v civiliziranem svetu. Kitajec spremeni celo naravo, da izgleda kakor na Kitajskem.

Mehanično se je premikal spreved po 2. nd. av. 19. julija ob 9. uri zvečer pri žarečem ognju. Zmaj, ki predstavlja Kitajsko, je naravni iz Kitajske, ohranjen je še iz Alaski Jukon razstave leta 1909 in je veljal 14.000 K.

Dolg je 150 čevljev in ga nosi pri sprevedu 150 Kitajcev. Glava mu je okrašena z velikimi kamni in vso kačje truplo je v ponočnem času električno razsvetljeno. Iz njegovih oči mu

prihaja ogenj. In zmaj se pri sprevedu giblje, kakor da bi bil živ.

Tak spreved spremlja ob straneh nebroj Kitajcev z lampijoni v rokah. Cel spreved je bil magično razsvetljen, podoben veliki goreči baklj ter vsekako vreden pogleda.

Najokusnejši spreved pa je tvorila nedosežna vrsta nedolžnih cvetic, 250 težko dekoriranih avtomobilov se je pa vsled težkih rožnih vezeh premaklo po 1. st. Av. 22. julija.

Vsi avtomobili so bili pripeti z širokimi svilenimi trakovi eden k drugemu. Cela rožna črta je bila eno miljo na razdalje in pogled na njo je bil skozinsko romantičen.

Koliko žlahtnih cvetic je bilo uničenih pri tej neumnosti!

Najzanimivejši pa je bilo opazovati sleherni večer ob 7. uri aviatika „Evgene Ely“ in „Hugh Robinson“, ki sta izvrstno krožila v izredni višini nad mestom in morjem. Zaključena je bila ta slavnost s pravo Sodomom in Gomoro. Le čuditi se je, da se najde med civiliziranim svetom še toliko nedostojnosti. Kaj sličnega se se godi v temnih ulicah prostitucije, kakor se je dogajalo na glavni ulci 2. nd. Av. v noči 22. julija od 11. do 2. ure čez polnoči. Mnogim ženskam so vso obleko globoko doli čez prsa potegnili, da se je pokazal cel paradiž bujnih oblik. . . Glavno vlogo so igrali seveda tisti pohotneži, ki nimajo priložnosti dati svojim strastem, odkar je zatrta prostitucija. Vmes pa se je kradlo, da je bilo veselje. Dva neznanca sta neko boljše damo vsiljivo za prsa tipala, tretji pa ji je izmaknil diamantov za 75.000 K. Drugi slučaj se je pojavil na ravno isti ulici. Neki Burn ukral je v zlatarni za 127.000 K diamantov; od pomola št. 14 jo je srečno onesel. A v trenutku, ko je nameraval v morje skočiti, prijel ga je tukajši operator pisalnih strojev Mr. Stelinger.

Par ur pozneje splazili so se v trgovino London trije maskirani možje, ti so bili pametnejši; močnega čuvaja so dobro premikali in nemoteno odnesli v gotovini za 24.000 K.

Drugi dan je izgledalo po ulici, kakor bi jo sneg zapal. Za pest nadabelo je bilo po cellem tlaku črešnjevemu cvetju podobnega papirja, ki se je prejšnji večer nedostojna drhal obmetavala z njim.

Pa pravijo: da so to slavnost priredili, da delavci pozabijo na slabe čase?

Fino-kaj?

Torej delavcu, kadar nima nič v usta djeti ali da je že na pol mrtve, zaigrati mu je treba le na ustne orgelce, ali pokazati konjčka s kurjim repom in mine ga vsa otožnost. . .

Bežite — no!

Delavec ni več tako neumen, da bi verjel takim otročarijam, so preveč resni časi za delavski obstoj.

50.000 jih je tukaj na zapadni strani Amerike, ki stalno prenočujejo pod milim nebom. Pa ne mislite, da prenočujejo zunaj vsled goskega podnebnja. Ne!

Ptice imajo svoja gnjezda, lisice svoje brloge, suženj ameriškega kapitalista pa nima, da bi kam svojo glavo položil.

„I bitt Jon, home sweet home“!

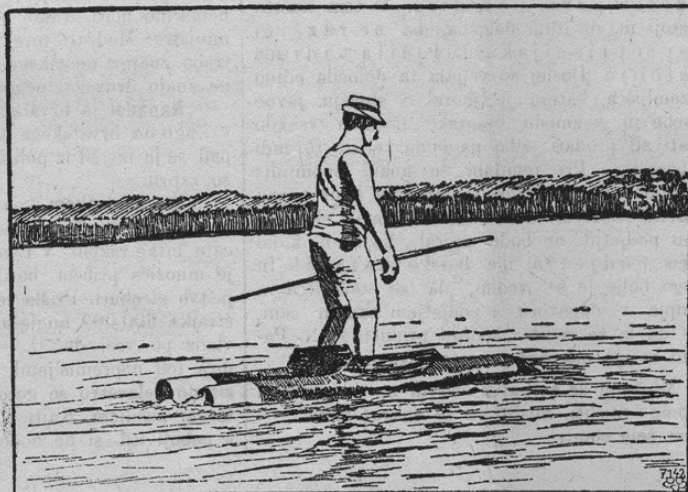
Kar se delavskih razmer tukaj tiče, pač ne morem o dobrem poročati. Delavci smo pač sužnji, tu, kakor onkraj oceana.

Znani večkratni milijonar „pisalnih strojev“ „Smith Premier“ pričel je tukaj graditi 42 nadstropno poslopje. Izvan New-Yorka bo to najvišje poslopje na svetu. Poleg bo gradila neka milijonarska hčer stolp, ki bo enak Eifelnovemu stolpu v Parizu; visok bo 689 čevljev. V Seattle so pričeli izključno le nebotičnike graditi; tako se zdaj na primer gradi eno 25 nadstropno poslopje in sedem orjakov par nadstropij niži. Prekrstiti nameravajo Seattle v „Western New-York“, v New-Yorku se Amerika prične, in v Seattle konča; oba mesta pa imata veliko pomorsko luk. Prvi leži ob obali Atlantic oceana in drugi ob obali Pacific oceana.

A. Werschnig.

K nogam po vodi.

Bavarski učitelj za plavanje Jožef Keiler v Monakovem iznašel je posebne vrste vodnih čevljev, ki so zbudile mnogo presenečenja in zanimanja. S temi „čevlji“ zamore namreč po vodi hoditi, brez da bi se potopil. Čevlji so podobni okroglo 2 metra dolгимimi in 40 cm širokimi cevmi, ki so spredaj in zadaj z jermeni zvezani. Čevlji sami so iz mesinga. Seveda bode treba še mnogo izkušenj in izboljšanja, da postane ta iznajdba splošno rabljiva. Keiler sam je napravil prav lepe poizkuse na Sternburskem jezeru, kakor je to tudi na naši sliki razvidno.

Der Erfinder Joseph Keiler durchquert den Starnberger See in Wasserschuheln.

Veselje na delu.

Ničesar lepšega in krasnejšega ni na svetu nego veselo delo. Na drugi strani ni ničesar gšega nego delo brez veselja. Saj je res, da smo